

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE privind aprobarea Regulamentului cu privire la Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenția /ANRE), Departamentul licențiere, monitorizare și control, Secția licențiere
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat în scopul asigurării unei modalități simplificate și transparente de inițiere a activității de producere a biocarburantului și a amestecului de biocarburanți cu carburanți <i>prin notificarea oficială prealabilă</i> a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în scopul înscrierii producătorului în Registrele prevăzut la art. 14 alin. (1) lit. b³) și b⁴) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare Legea nr. 10/2016), în scop de evidență și monitorizare. Cadrul juridic pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile este instituit prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare Legea nr. 10/2016). În scopul dezvoltării acestui domeniu și a armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, pe parcursul anului 2023 au fost consultate și promovate un șir de modificări a prevederilor Legii nr.10/2016, fiind adoptate prin Legea nr. 331 din 09.11.2023 (în continuare Legea nr. 331/2023). De menționat că, prin modificarea Legii nr. 10/2016 s-a urmărit transpunerea parțială a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și al Consiliului din 11 Decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC, ce cuprinde inclusiv norme privind asigurarea calității și durabilității biocarburanților și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite pentru biocarburanți. În acest context, la data de 05.02.2025, prin Hotărârea Guvernului nr. 53 a fost aprobat Regulamentul cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, care urmează să intre în vigoare în termen de 12 luni de la publicarea acesteia. Totodată, art. 25 din Legea nr. 10/2016 a fost modificat prin Legea nr. 227/2025, astfel încât activitatea de producere a biocarburantului destinat fie procurării de către importatorii de produse petroliere principale, fie – la decizia producătorului – exportului pe piețele externe, precum și activitatea de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți <i>se notifică în prealabil Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică</i>. După recepționarea notificării, Agenția înscrie producătorii în registrele prevăzute la art.14 alin.(1) lit.b³) și b⁴), ținute în conformitate cu un regulament aprobat de Agenție. Înregistrarea are scop exclusiv de evidență și monitorizare și nu condiționează începerea sau desfășurarea activității. Având în vedere cele menționate, ANRE este obligată să elaboreze și să aprobe actul de reglementare referitor la: • modul de înregistrare în registrele prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b³) și b⁴) din Legea nr. 10/2016, în scop de asigurare a <i>evidenței producătorilor de biocarburanți</i> destinați fie procurării de către importatorii de produse petroliere principale, fie – la decizia producătorului – exportului pe piețele externe, a <i>producătorilor amestecului</i> de biocarburanți cu carburanți, care au inițiat și desfășoară activitatea respectivă pe teritoriul Republicii Moldova,

precum și în scopul *evidenței instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburant*,

- ținerea Registrului de evidență a producătorilor de biocarburanți cu luarea în considerare a categoriilor stabilite,
- ținerea Registrului instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți cu luarea în considerare a categoriilor stabilite,
- actualizarea și radierea înscrierilor în registrele respective.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent sectorul energetic din Republica Moldova se află într-un proces continuu de liberalizare și consolidare instituțională, desfășurat în contextul alinierii treptate la piața internă de energie a Uniunii Europene și al îndeplinirii obligațiilor asumate de stat în cadrul Comunității Energetice. La nivelul legislației naționale, cadrul normativ care stabilește careva reguli privind inițierea activității de producere de biocarburanți sau a amestecului de biocarburanți cu carburanți, este limitat, stabilindu-se la nivel de legislație primară doar obligația producătorului de a notifica prealabil ANRE despre inițierea activității de producere a biocarburantului destinat fie procurării de către importatorii de produse petroliere principale, fie – la decizia producătorului – exportului pe piețele externe, precum și a activității de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, pe de o parte și obligația Agenției de a înscrie producătorii în registrele prevăzute la art.14 alin.(1) lit.b³) și b⁴) din Legea nr. 10/2016, ținute în conformitate cu un regulament aprobat de Agenție, pe de altă parte.

În lipsa unui act normativ subsecvent adoptat de ANRE, care să detalieze aplicarea practică a acestor obligații legale, nu este stabilită o procedură clară referitor la forma și conținutul notificării, conținutul registrelor respective, modalitatea de înscriere, ținere a registrelor, actualizare și radiere a înscrierilor etc,

Un alt element de vulnerabilitate îl constituie lipsa unor formulare tipizate de informare a Agenției privind datele necesare pentru înregistrarea în Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, care conform legii trebuie să fie publice și respectiv, să conțină informații uniforme despre toți producătorii cum ar fi, datele care permit identificarea producătorului, adresa unde este amplasată instalația de producere, tipul activității notificate, materia primă de producere.

Deficiențele identificate afectează în mod direct transparența, integritatea și uniformitatea în procesul de inițiere a activităților de producere a biocarburanților, înregistrare a producătorilor în registrele prevăzute la art.14 alin.(1) lit.b³) și b⁴) din Legea nr. 10/2016 și în consecință afectează obiectivul principal al *notificării* prevăzut de art 25 alin. (3) al legii nominalizate, care este evidența și monitorizarea ulterioară a producătorilor de biocarburanți.

În acest context, intervenția normativă a ANRE prin adoptarea Regulamentului cu privire la Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, care să prevadă reguli clare, exhaustive, unitare și detaliate privind notificarea inițierii activităților de producere a biocarburanților și a amestecului de biocarburanți cu carburanți, se impune ca fiind necesară și oportună, în vederea asigurării aplicării coerente și efective a legislației naționale.

Prin urmare, opțiunea „a nu face nimic” nu este viabilă. Aceasta ar contraveni obligațiilor legale exprese din Legea nr. 10/2016 privind necesitatea instituirii Registrului producătorilor de biocarburanți și Registrului instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, precum și ținerii acestora în conformitate cu un regulament elaborat și aprobat de ANRE și ar perpetua dificultățile în asigurarea unei

dezvoltări coerente și sustenabile a sectorului energetic. În plus, inacțiunea ar compromite capacitatea țării de a-și îndeplini angajamentele asumate la nivel european.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

În scopul dezvoltării sectorului energetic, Republica Moldova s-a angajat să își alinieze politicile la obiectivele generale ale politicii Uniunii Europene în domeniul energiei și al climei, asumându-și obligația de a menține, proteja și ameliora calitatea mediului, precum și de a promova utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale, în special încurajarea utilizării resurselor interne de biomasă la un nivel adecvat în contextul obiectivelor de decarbonizare.

Astfel, prin promovarea Regulamentului cu privire la Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, urmează a fi instituite condiții transparente, clare și exhaustive cu privire la notificarea prealabilă a inițierii activității de producere a biocarburanților și a amestecului de biocarburanți cu carburanți în baza unei proceduri simplificate și transparente, care presupune doar depunerea notificării prealabile și a declarației cu privire la corectitudinea și veridicitatea informațiilor prezentate în aceasta.

Totodată, promovarea Regulamentului va asigura instituirea unei platforme centralizate a informației sistematizate cu referire la entitățile producătoare de biocarburanți și evidența tuturor instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți, fapt ce va favoriza accesarea informației necesare de către autoritățile publice, mediul de afaceri și alte persoane interesate.

De asemenea, a fost stabilită forma cererii și informația care se conține în Registru, precum și modul de înregistrare, actualizare/modificare sau radiere a producătorilor și utilajelor deținute din Registre.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin promovarea Regulamentului în cauză, se urmărește implementarea coerentă și uniformă a prevederilor legislației naționale și europene aplicabile în domeniul promovării energiei regenerabile.

Obiectivul 1 al proiectului constă în consolidarea transparenței și predictibilității prin stabilirea unor reguli clare, previzibile și unitare privind notificarea inițierii și desfășurării activității de producere a biocarburanților și a amestecului de biocarburanți cu carburanți. Acest obiectiv vizează eliminarea practicilor neuniforme și asigurarea accesului egal și nediscriminatoriu al tuturor solicitanților la piața de producere a bioenergiei.

Obiectivul 2 al proiectului îl constituie instituirea unei proceduri clare, transparente și cerințe detaliate de înregistrare a producătorilor în Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți de către ANRE.

Obiectivul 3 al proiectului urmărește stabilirea mecanismului de instituire și ținere a Registrului producătorilor de biocarburanți și a Registrului instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți prin consolidarea capacității ANRE de monitorizare în limitele prevăzute de lege a producătorilor respectivi.

Contextul care subliniază relevanța acestor obiective este determinat de evoluția piețelor energetice din Republica Moldova și necesitatea transpunerii obligațiilor Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și al Consiliului din 11 Decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) în partea ce ține de stimularea producerii biocombustibililor și promovarea utilizării acestora.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului, au fost analizate mai multe opțiuni alternative de intervenție, în scopul identificării celei mai adecvate soluții din punct de vedere juridic, instituțional și al impactului asupra participanților la piață și asupra autorității de reglementare.

Opțiunea I - „A nu face nimic” constă în menținerea situației existente, respectiv aplicarea exclusivă a prevederilor legislației primare, fără adoptarea unui act normativ subsecvent al ANRE. Această opțiune a fost respinsă, deoarece legislația în vigoare și anume art. 14 alin. (1) lit. b²) și b³) și art. 25 alin. (3) ale Legii nr. 10/2016, stabilesc expres obligația ANRE de a institui și ține Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, în baza unui regulament aprobat de Agenție.

Opțiunea II – „Aprobarea Regulamentului cu privire la Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți”.

În urma analizei opțiunilor alternative, s-a constatat că adoptarea unei Hotărâri, cu caracter obligatoriu, elaborată de ANRE în limitele competențelor sale legale, reprezintă soluția cea mai adecvată și proporțională. Această opțiune permite detalierea clară și coerentă a obligațiilor legale existente, asigură aplicarea corectă a prevederilor din legislația primară și oferă flexibilitatea necesară pentru adaptarea cadrului de reglementare la evoluțiile pieței și ale acquis-ului european. Totodată, aprobarea proiectului prenotat va avea impact pozitiv atât pentru consumatori având în vedere faptul că, aceștia vor putea accesa informațiile necesare din registrele plasate pe site-ul oficial al ANRE, cât și pentru agenții economice care vor avea o predictibilitate și o claritate în partea ce ține de aspectele administrative ale inițierii și desfășurării activității de producere a biocarburanților și a amestecului de biocarburanți cu carburanți.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea și implementarea proiectului propus va avea un impact direct și predominant pozitiv asupra sectorului public, în special asupra activității ANRE, dar și asupra altor autorități publice implicate în domeniul energetic și al supravegherii piețelor.

În primul rând, proiectul contribuie la consolidarea rolului instituțional al ANRE în calitate de autoritate națională de reglementare competentă inclusiv și pentru evidența și monitorizarea entităților producătoare de biocarburanți și a tuturor instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți în conformitate cu atribuțiile conferite prin Legea nr. 10/2016. Prin instituirea unor criterii clare de efectuare a notificării prealabile a regulatorului, stabilirea unor termene concrete și a unor formulare standardizate, procesul de înregistrare și evidență a entităților producătoare de biocarburanți și a instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți, va deveni unul clar, transparent și simplu atât pentru ANRE cât și pentru solicitanți.

Totodată, impactul asupra sectorului public se manifestă și prin creșterea calității procesului decizional administrativ, întrucât Registrele producătorilor de biocarburanți și al instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, publicate într-un mod structurat, complet și verificabil pot fi utilizate de autorități ca bază obiectivă pentru analize, reglementări viitoare și evaluări ale funcționării pieței. În ansamblu, implementarea proiectului propus întărește capacitatea instituțională a sectorului public, fără a genera sarcini administrative disproporționate, contribuind la o guvernare mai eficientă și mai transparentă a sectorului energetic din Republica Moldova.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea Regulamentului respectiv, nu presupune careva cheltuieli noi pentru autoritatea de reglementare. Etapa ulterioară care va cuprinde elaborarea documentelor necesare pentru dezvoltarea și înregistrarea resursei informaționale publice în Registrul

resurselor și sistemelor informaționale, va include estimarea cheltuielilor care va urma să le achite Agenția în acest sens.

În ceea ce privește producătorii de biocarburanți și producătorii amestecului de biocarburanți cu carburanți, proiectul propus nu instituie nici un fel de obligații financiare noi. De asemenea, Regulamentul nu prevede instituirea de taxe, tarife sau contribuții suplimentare pentru producători.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Odată cu instaurarea unor condiții precise, clare și favorabile cu privire la inițierea activității de producere a biocarburantului ce urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale sau care urmează a fi exportat pe piețele externe, precum și a activității de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, prin notificarea prealabilă în scopul înregistrării în Registrele menționate, acestea vor conduce la motivarea sectorului privat în direcționarea fluxurilor comerciale și investiționale în producerea biocarburanților din biomasă, fapt ce va contribui la sporirea utilizării energiei din surse regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Totodată, vor apărea perspective clare pentru dezvoltarea economiei în zonele rurale. Aplicarea proiectului contribuie la asigurarea unor condiții de concurență echitabile pe piața energiei regenerabile, prin eliminarea avantajelor nejustificate generate de accesul inegal la piață.

Regulamentul presupune un impact administrativ moderat asupra sectorului privat, constând în principal în informarea ANRE despre inițierea activităților respective. Aceste eforturi sunt limitate ca amploare și sunt proporționale cu beneficiile obținute, neimpunând sarcini administrative sau financiare față de obligațiile deja existente în legislația primară.

Un alt impact important asupra sectorului privat îl constituie creșterea încrederii participanților și a investitorilor în funcționarea pieței energiei din surse regenerabile din Republica Moldova. Existența unui cadru clar și aliniat la standardele europene reducând riscul de comportamente abuzive, contribuind la stabilitatea pieței și creând un mediu economic mai atractiv pentru investiții, inclusiv pentru participanții internaționali.

4.4. Impactul social

Scopul Regulamentului este stabilirea unor proceduri simplificate de realizare a proceselor administrative legate de înregistrare în Registre prin notificarea regulatorului referitor la inițierea activităților de producere a biocarburanților și a amestecului de biocarburanți cu carburanți.

Beneficiile sociale apar prin crearea unor posibilități reale de a dezvolta activități economice în localitățile rurale. Populația ar fi motivată să se implice în activități de creștere a plantelor destinate producției de biocarburanți. Această activitate poate contribui la promovarea agriculturii ecologice și a unei gestionări mai eficiente a resurselor naturale necesare pentru producerea biocarburanților, creând într-o manieră durabilă beneficii de mediu, economice și sociale.

Construcția și punerea în funcțiune a utilajelor de producere a biocarburanților prevede antrenarea unui număr consistent de muncitori, inclusiv ingineri-proiectanți, ceea ce va conduce la majorarea gradului de ocupare a forței de muncă.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Impactul asupra datelor cu caracter personal nu se analizează datorită faptului că, implementarea Regulamentului în cauză nu aduce atingere normelor privind domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Totodată, comunicarea, schimbul de informații și stocarea acestora se efectuează astfel încât să fie asigurată păstrarea integrității datelor și confidențialitatea informațiilor prezentate de solicitanți.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Impactul asupra echității și egalității de gen nu se analizează, implementarea Regulamentului nu are impact diferențiat asupra persoanelor în funcție de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Unul din principalele argumente în favoarea Regulamentului care încurajează producerea și respectiv utilizarea biocarburanților prin instituirea unor proceduri administrative de înregistrare clare, simplificate și rapide, este că acesta contribuie la reducerea poluanților atmosferici și a emisiilor de gaze cu efect de seră, apropiind atingerea neutralității emisiilor de carbon și îndeplinirea obiectivelor de energie regenerabilă. Astfel, promovarea Regulamentului va conduce la obținerea unor beneficii de mediu pe termen lung foarte importante, precum: - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea energiei din surse regenerabile de energie, care contribuie la diminuarea emisiilor de CO₂, ajutând la combaterea schimbărilor climatice. - conservarea resurselor naturale, datorită faptului că sursele regenerabile de energie sunt inepuizabile și ajută la protejarea resurselor fosile, cum ar fi petrolul și gazele naturale. - reducerea poluării aerului și a apei, prin faptul că producția de energie din surse regenerabile generează mai puține substanțe toxice comparativ cu sursele convenționale, îmbunătățind astfel calitatea aerului și a apei. - creșterea conștientizării ecologice, și anume prin educarea societății despre utilizarea energiei verzi, sustenabilitate și importanța protejării mediului. Aceste beneficii subliniază importanța promovării comunităților de energie din surse regenerabile în strategia globală de dezvoltare durabilă.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prin modificările aduse Legii nr. 10/2016 s-a urmărit armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, și anume transpunerea parțială a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și al Consiliului din 11 Decembrie 2018 privind promovarea utilizării și consumul surselor de energie regenerabilă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328/210 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC, ce cuprinde inclusiv norme care prevăd crearea bazelor de date referitoare la producătorii de biocombustibili care ulterior vor putea fi conectate la baza de date a UE. Astfel, conform art. 14 alin. (1) lit. b³) și b⁴) și art. 25 alin. (3) din Legea nr. 10/2016, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică elaborează și aprobă Regulamentul dat. Concluziile expertizei de compatibilitate cu legislația UE au fost analizate la etapa de promovare a modificărilor aduse Legii nr. 10/2016, iar Regulamentul supus spre consultare și aprobare presupune nemijlocit crearea cadrului normativ secundar ce rezultă din lege.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți va fi supus avizării și consultării cu părțile interesate, în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional,

plasând pe pagina web oficială, la rubrica Transparența decizională/Proiecte supuse consultării publice, proiectul și Nota de fundamentare, astfel încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică și la adresa electronica indicată în anunț.

7. Concluziile expertizelor

La elaborarea proiectului în cauză au fost aplicate prevederile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată prin Anexa 2 la Hotărârea Colegiului CNA nr. 6 din 20.10.2017, modificată potrivit Hotărârii Colegiului CNA nr.3 din 26.04.2024 și s-a evitat în cuprinsul proiectului norme care pot genera, la aplicare, apariția riscurilor de corupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În urma aprobării Regulamentului, nu există acte normative ce urmează a fi modificate sau abrogate.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În urma aprobării Regulamentului cu privire la Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, Agenția urmează să instituie, documenteze, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și să țină Registrul producătorilor de biocarburanți și Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, urmând a fi analizată eventuala necesitatea pentru capacități financiare suplimentare.

Totodată, pentru implementarea prevederilor Regulamentului menționat nu sunt necesare capacități instituționale suplimentare, precum și modificarea cadrului juridic existent.